

EESTI AKREDITEERIMISKESKUS
ESTONIAN ACCREDITATION CENTRE

AKREDITEERIMISPERSONALI OHJE
ACCREDITATION PERSONNEL MANAGEMENT

EAK J10

Tallinn 2021

Autorlus ja põhimõtted

Käesolev dokument on juhendi EAK J10-2021 uusväljaanne ja on koostatud EAK töögrupi poolt (koosseis E. Endrekson, A. Filimonova). Juhend asendab EAK J10-2021 7.03.2022 kinnitatud versiooni.

Käesoleva juhendi nõuete järgimine on kohustuslik EAK personalile ning EAK poolt akrediteerimishindamistele kaasatavatele assessoritele ja ekspertidele.

Juhend põhineb järgmistel dokumentidel:

EVS-EN ISO/IEC 17011 *Conformity assessment. Requirements for accreditation bodies accrediting conformity assessment bodies*

IAF MD 20 *Generic Competence for AB Assessors: Application to ISO/IEC 17011*

ILAC G3 *Guidelines for Training Courses for Assessors Used by Accreditation Bodies*

Dokumendi teksti ei ole lubatud müügi eesmärgil paljundada

Ametlik keel

Teksti võib vajadusel tõlkida teistesse keeltesse, kusjuures eestikeelne versioon jääb määravaks.

Täiendav teave

Täiendavat informatsiooni antud juhendi kohta annab EAK, Akadeemia tee 21/6, 12618 Tallinn.

Kinnitus

Käesoleva dokumendi kinnitas Eire Endrekson, EAK juhataja

Sisukord

Autorlus ja põhimõtted.....	2
Ametlik keel	2
Täiendav teave.....	2
Sissejuhatus	4
1 Terminid ja mõisted	4
2 Kompetentsuskriteeriumite määratlemine.....	4
3 Kompetentsuskriteeriumid hindamisrühma liikmetele	5
3.1 Hindamisrühma liikmete teadmised ja oskused	5
3.1.1 Akrediteerimiskriteeriumite kohaldamise alased teadmised ja oskused	5
3.1.2 Hindamise ja kvaliteedi põhimõtete, hindamispraktikate ja -tehnikate rakendamise alased teadmised ja oskused.....	5
3.1.3 Teadmised eri vastavushindamistegevuste praktikast.....	6
3.2 Isikuomadused.....	7
4 Erapooletuse ja konfidentsiaalsuse nõuded hindamisrühma liikmetele.....	7
5 Kompetentsuskriteeriumid tehnilisele ülevaatajale ja otsusetegijale	7
6 Hindamisrühma liikmete nõuetekohasuse tagamine	8
6.1 Valikukriteeriumid	8
6.2 Väljaõpe	8
6.3 Kvalifitseerimine	8
7 Hindamisrühma liikmete kompetentsuse tõendusdokumendid.....	10
8 Assessorite nõuetekohasuse säilitamine ja täiendõpe	10
Lisa: AKREDITEERIMISEL VAJALIKUD ÜLDISED TEADMISED JA OSKUSED.....	12

Sissejuhatus

Käesolevas juhendis kirjeldatakse nõudeid EAK akrediteerimistegevustes osalevale personalile ja EAK poolt nende nõuete järgimise tagamiseks rakendatavaid menetlusi.

Akrediteerimistegevustes osalevale personalile hariduse, täiendkoolituse, erialase väljaõppe ja töökogemuse nõuete kehtestamise eesmärk on tagada EAK akrediteerimisprotsessi eri funktsioonide täitmiseks vajalike teadmiste ja oskuste olemasolu.

1 Terminid ja mõisted

Käesolevas juhendis kasutatakse termineid ISO/IEC 17000 seeria standardites ja alljärgnevas toodud tähenduses:

Akrediteerimisskeem – standardites (vt EA-1/06, tase 3) vm normdokumentides sätestatud reeglid ja protseduurid vastavushindamisasutuste akrediteerimiseks, millele kohalduvad samad nõuded.

Assessor – erialaassessor, kes on EAK poolt määratud üksi või hindamisrühma liikmena läbi viima vastavushindamisasutuse hindamist kindlaksmääratud akrediteerimisulatuses osas.

Ekspert – isik, kes on EAK poolt määratud hindamisrühma liikmeks erialase teadmuse edastamiseks hindamisrühmale kindlaksmääratud akrediteerimisulatuses osas.

Märkus: kindlaksmääratud nõuetele (vt p. 6.3.1.4) vastav ekspert võib hindamise käigus iseseisvalt läbi viia ka vastavushindamistegevuse vaatlust oma kompetentsusulatuses.

Hindamine – EAK poolt läbiviidav konkreetse(te)l standardi(te)l ja/või teistel normdokumentidel põhinev protsess vastavushindamisasutuse akrediteerimisnõuetele vastavuse hindamiseks kindlaksmääratud akrediteerimisulatuses osas.

Märkus: hindamine hõlmab eelhindamist, hindamist, järelevalvet ja uushindamist.

Akrediteerimispersonal – akrediteerimistegevusi läbiviivad EAK töötajad ning EAK-välised assessorid ja eksperdid.

Hindamisrühm – EAK poolt vastavushindamisasutuse hindamise läbiviimiseks määratud ühest või enamast liikmest koosnev grupp.

Peaassessor – assessor, kes on hindamisrühma juht ja vastutab hindamise läbiviimise eest.

Skeemihoidja – EAK akrediteerimistegevuse ja -protseduuride aja- ja nõuetekohasena hoidja konkreetse akrediteerimisskeemi ja/või tehnilise valdkonna osas.

2 Kompetentsuskriteeriumite määratlemine

2.1 EAK akrediteerimisjuhid koostöös skeemihoidjatega määratlevad akrediteerimispersonalile kompetentsuskriteeriumid.

2.2 Kompetentsuskriteeriumid määratletakse igale akrediteerimistegevusele ja igale akrediteerimisskeemile ning need sisaldavad üldisi teadmisi ja oskusi (vt lisa) ning akrediteerimisskeemi spetsiifilisi teadmisi ja oskusi.

2.3 Akrediteerimistegevusteks on taotluse ülevaatus, hindamisrühma liikmete valik, dokumentatsiooni ülevaatus, hindamine (sh kohapealne hindamine ja vaatlus), tehniline ülevaatus, akrediteerimisotsuse tegemine ja skeemihoidmine.

2.4 EAK akrediteerimistegevuste läbiviijad on esitatud lisas.

2.5 Juhul kui EAK-s puudub kompetentsuskriteeriumite määratlemiseks vajalik kompetents, võib EAK nimetada ja rakendada vastavaid *ad hoc* tehnilisi komiteesid.

2.6 Määratletud kompetentsuskriteeriumid dokumenteeritakse tugiprotseduuris EAK JSP2.5.

3 Kompetentsuskriteeriumid hindamisrühma liikmetele

EAK nimel akrediteerimishindamisi läbi viiva hindamisrühma liikmete põhifunktsioonid on loetletud järgnevas tabelis, milles P tähendab peamist funktsiooni ja V tähendab võimalikku lisafunktsiooni :

Funktsioon	Peaassessor	Eriala-assessor	Ekspert
Erialase kompetentsi hindamine konkreetse vastavushindamistegevuse osas	V	P	P
Juhtimissüsteemi hindamine	P	V	
Hindamisrühma liikmete töö juhtimine ja nende tegevuse koordineerimine	P		
Hindamisrühma nõustamine EAK poliitika, nõuete ja juhendite osas	P	V	
Erialaste teadmiste ja oskuste rakendamine	V	P	P

3.1 Hindamisrühma liikmete teadmised ja oskused

Akrediteerimistegevustes osalemiseks vajalikud üldised teadmised ja oskused on esitatud lisas ning konkreetsete akrediteerimis- ja vastavushindamisskeemide osas vajalikud teadmised ja oskused on esitatud tugiprotseduuris JSP2.5.

3.1.1 Akrediteerimiskriteeriumite kohaldamise alased teadmised ja oskused

3.1.1.1 Assessorid ja eksperdid peavad teadma ja tundma:

- akrediteerimisel kasutatavas standardis (EVS-EN ISO/IEC 17020, 17021-1, 17025 vm) esitatud kriteeriumeid,
- hinnatavale vastavushindamistegevusele ning akrediteerimisulatusale kohalduvaid regulatiivnõudeid,
- juhtimissüsteemi üldpõhimõtteid, ning
- EAK akrediteerimis- ja hindamisprotsessi.

3.1.1.2 Assessorid ja eksperdid peavad oskama reaalses hindamisolukorras asjakohaselt tõlgendada ja kohaldada akrediteerimiskriteeriumeid ning nõuetekohaselt läbi viia hindamisprotsessi.

3.1.2 Hindamise ja kvaliteedi põhimõtete, hindamispraktikate ja -tehnikate rakendamise alased teadmised ja oskused

3.1.2.1 Nõuded ekspertide teadmistele:

- ekspertidel peavad olema üldised teadmised hindamis põhimõtete, -praktika ja -tehnikate rakendamiseks reaalses hindamisolukorras.
- eksperdid peavad teadma eri hindamistehnikaid, nagu intervjuerimine, auditiradade valik ja järgimine, ajajuhtimine, kuulamine, auditivalimi määratlemine, suuline ja kirjalik suhtlemine, hindamistõendite kogumine, hindamisel tuvastatu analüüs ja asjakohaste järelduste tegemine.
- eksperdid peavad suutma aru saada hinnatava organisatsiooni suurusest, struktuurist, funktsioonidest ja suhetest, tema üldistest tegevusprotsessidest ja vastavast terminoloogiast.

3.1.2.2 Nõuded assessorite teadmistele ja oskustele:

- assessoritel peavad olema vajalikud teadmised ja oskused hindamis põhimõtete, -praktika ja -tehnikate rakendamiseks reaalses hindamisolukorras ja eri hindamistes ning tagamaks, et hindamised viiakse läbi järjekindlalt ja süstemaatiliselt; need

- teadmised ja oskused peavad hõlmama kõiki hindamisprotsessi etappe, k.a planeerimine, ettevalmistus, läbiviimine, eelmistel hindamistel tuvastatud mittevastavuste kõrvaldamise kontroll, aruandlus, hindamise lõpetamine ja leidude käsitlemise järelevalve;
- assessorid peavad valdama eri hindamistehnikaid, nagu intervjuerimine, auditiradade valik ja järgimine, ajajuhtimine, kuulamine, auditivalimi määratlemine, suuline ja kirjalik suhtlemine, hindamistõendite kogumine, hindamisel tuvastatu analüüs ja asjakohaste järelduste tegemine, järgides mh konfidentsiaalsusreegleid;
 - assessoritel peavad olema üldised teadmised hinnatava asutuse tüübile iseloomulikest juhtimis- ja/või kvaliteedisüsteemidest ja –protsessidest; see võib hõlmata nt ajaloolisi andmeid, kvaliteedipoliitikat ja –eesmärke, kvaliteediplaneerimist, vastavushindamismeetodite või –protseduuride väljatöötamist, valideerimist ja rakendamist, kvaliteedikontrolli, kvaliteeditagamist, korrigeerivaid ja ennetavaid tegevusi ning pidevat parendamist;
 - assessorid peavad aru saama hinnatava organisatsiooni suurusest, struktuurist, funktsioonidest ja suhetest, tema üldistest tegevusprotsessidest ja vastavast terminoloogiast ning tema personali kultuurilistest ja sotsiaalsetest tavadest;
 - assessoritel võib vaja minna tehnilisi oskusi ja võimet kindlaks määrata, kas hinnatava asutuse poolt rakendatavad kvaliteeditagamise meetodid on mõjusalt rakendatud ja toimivad.

3.1.2.3 Nõuded peaassessorite teadmistele ja oskustele

Peaassessoritel peavad olema lisaks p.3.1.2.2 esitatud nõuetele täiendavad teadmised ja oskused, mis on vajalikud mh:

- hindamisrühma liikmete valikuks;
- vastavushindamisasutuse dokumentatsiooni ülevaatuseks
- hindamisplaani koostamiseks ja olemasolevate ressursside tõhusaks kasutamiseks hindamise käigus;
- hindamisrühma juhtimiseks;
- väljaõppel olevate assessorite ja ekspertide juhendamiseks ning hindamisrühma liikmete tegevuse seireks hindamise käigus;
- konfliktide vältimiseks ja lahendamiseks;
- hindamisotsuste tegemiseks;
- hindamisrühma suunamisel järeldusteni jõudmiseks;
- hindamisrühma esindamiseks asutuse juhtkonnaga suhtlemisel;
- hindamisaruannete koostamiseks, koordineerimiseks ja esitamiseks viisil, mis võimaldab nii EAK-l kui hinnatud asutusel teha otsuseid ja rakendada asjakohaseid tegevusi.

3.1.3 Teadmised eri vastavushindamistegevuste praktikast

Assessoritel ja ekspertidel peavad olema hinnatava akrediteerimisulatuslega seonduvad spetsiifilised teadmised:

- asjakohaste skeemide, meetodite ja protseduuride nõuetekohasest rakendamisest;
- mõõtemääramatuse hindamisest (asjakohasusel);
- võrdluskatsete tulemuste analüüsist ja hindamisest (asjakohasusel);
- asjakohase vastavushindamistegevuse nõuetest ja nende tehnilistest alustest;
- asjakohase vastavushindamistegevusega seonduvatest tüüpilistest probleemidest;
- vastavushindamise objektidest (asjakohasusel);
- vastavushindamise objektide valimi moodustamise põhimõtetest;
- akrediteerimisulatusle kohalduvatest õigusaktide ja normdokumentide, sh standardite, nõuetest;
- vastavushindamisasutuse organisatsioonist ja vastavushindamistegevusega seotud terminoloogiast.

3.2 Isikuomadused

3.2.1 Hindamise nõuetekohaseks läbiviimiseks eeldatakse, et assessor ja ekspert on:

- eelarvamusteta ja valmis arvestama alternatiivsete ideede ning seisukohtadega;
- tasakaalukas, analüüsivõimeline ja kannatlik;
- võimeline tajuma olukordi adekvaatselt ja mõistma keerukaid operatsioone laiemas perspektiivis ning aru saama allüksuste rollist organisatsioonis;
- võimeline eristama olulisi asjaolusid vähemolulistest;
- eetiline, st aus, siiras, õiglane, täpne ja diskreetne;
- diplomaatiline, sh taktitundeline suhtleja;
- tähelepanelik, pidevalt teadlik ümbritsevatest asjaoludest ja tegevustest;
- visa ja järjekindlalt eesmärgile keskendunud;
- otsustusvõimeline ning loogiliste põhjenduste ja analüüsi alusel järeldusteni jõudev;
- iseseisev ja meelegindel ning sõltumatult tegutsev ka pidevalt teiste isikutega suheldes;
- koostöövalmis ning hindamisrühma liikmete ja hinnatava asutuse töötajatega mõjusalt suhtlev.

3.2.2 Punktis 3.2.1 loetletud isikuomadused peaksid võimaldama assessoril ja eksperdil:

- hankida ja hinnata õiglaselt objektiivseid tõendeid;
- järgida hindamise eesmärki ilma eelistuste ja kõhklusteta;
- pidevalt hinnata osalevate isikute reaktsioone hindamise käigus tuvastatule;
- suhtlema asjassepuutuvate isikutega viisil, mis soodustaks hindamiseesmärgi saavutamist;
- viia hindamine läbi, laskmata ennast eksitada segavatel asjaoludel;
- pühenduda täielikult hindamisprotsessi läbiviimisele;
- reageerida stressi tekitavates situatsioonides mõjusalt;
- jõuda hindamise käigus kogutud objektiivsete tõendite alusel üldiselt aktsepteeritavatele järeldustele;
- jääda kindlaks oma järeldusele, hoolimata survest selle muutmiseks, v.a juhul kui surve muutmiseks põhineb objektiivsetel tõenditel.

4 Erapooletuse ja konfidentsiaalsuse nõuded hindamisrühma liikmetele

4.1 Konkreetse asutuse hindamisrühma liige peab olema vaba igasugusest huvist ja seostest, mis takistavad tal tegutseda selle asutuse suhtes erapooletult, objektiivselt ja konfidentsiaalselt.

4.2 Asutuse hindamisrühma liikmeks ei tohi määrata isikut:

- a) kes on kahe viimase aasta jooksul olnud antud asutusega töösuhetes, kaasaarvatud konsultandina või kuulunud asutuse juhtimis- või kontrollorganisse;
- b) kellel on asutuses üle 1/10 osalus või õigus taolise osaluse omandamiseks;
- c) kellega seotud isik, vastavalt korruptsioonivastase seaduse § 7 määratlusele, töötab asutuses hinnatava vastavushindamistegevusega seotud ametikohal;
- d) kes töötab akrediteeritud asutuses, mille hindamises osales assessorina hinnatava asutuse töötaja (nn vastastikune hindamine), väljaarvatud juhul kui asjakohase riskianalüüsi tulemused näitavad, et reaalsed riskid hindamise erapooletusele on vähesed ja maandatud.

4.3 Enne isiku EAK hindamisrühma liikmeks määramist allkirjastab iga assessor ja ekspert vormikohase konfidentsiaalsuse ja huvikonfliktide deklaratsiooni.

5 Kompetentsuskriteeriumid tehnilisele ülevaatajale ja otsusetegijale

5.1 Hindamise tehnilisel ülevaatajal peab olema peaassessori kvalifikatsioon asjakohases akrediteerimisskeemis (v.a. EMAS keskkonnajuhtimissüsteemide tõendamise skeemi osas). Hindamise tehniline ülevaataja peab oskama hinnata akrediteerimisprotsessi läbiviimise vastavust EAK-s kehtestatud nõuetele, akrediteerimisprotsessi tulemusi ja hindamisrühma soovitude põhjendatust.

5.2 Akrediteerimisotsuste tegija peab vastama lisas ja tugiprotseduuris JSP2.5 esitatud asjakohastele nõuetele. Lisaks peaks otsusetegija soovitavalt omama hindamiskogemust peaassessorina.

6 Hindamisrühma liikmete nõuetekohasuse tagamine

Assessorite ja ekspertide nõuetekohasuse tagamiseks rakendab EAK järgnevaid meetmeid: assessori/eksperdi valik, erikoolitus ja praktiline väljaõpe, kvalifitseerimine, täiendkoolitus ja tegevuse seire.

6.1 Valikukriteeriumid

Assessorite ja ekspertide kandidaatide valikul lähtub EAK järgmistest miinimumnõuetest.

6.1.1 **Haridus:** akadeemiline kraad või kõrg- või kutseharidus (soovitavalt) vastavas valdkonnas.

6.1.2 **Erialane töökogemus:** reeglina 3 aastat tegutsemist katsetamise, kalibreerimise, sertifitseerimise või inspekteerimise valdkondades, kus tegutsevad EAK akrediteerimist taotlevad asutused.

6.1.3 **Teadmised juhtimissüsteemidest:** üldteadmised juhtimissüsteemidest, mis on omandatud praktilise kogemuse läbi ja/või osaledes vastavatel koolituskursustel.

6.1.4 **Isikuomadused:**

- võime suhelda eesti keeles ladusalt ja adekvaatselt, nii suuliselt kui kirjalikult;
- sihikindlus, püsivus;
- enesekontrolli olemasolu;
- analüüsivõime;
- võime argumenteeritult ja oskuslikult läbi rääkida.

6.2 Väljaõpe

6.2.1 Eksperdi väljaõpe

Eksperdikandidaat peab läbima tugiprotseduuris JSP2.4 toodud programmi kohase kogenud peaassessori poolt läbiviidava EAK akrediteerimisnõuete ja –protseduuridega tutvumise lühikoolituse või EAK assessorite koolituskursuse moodulid A, B ning akrediteerimisstandardi nõudeid käsitletava moodul C koolituse tulenevalt sellest, millises valdkonnas assessor kvalifitseeritakse.

Lühikoolitus hõlmab muuhulgas lisas ja tugiprotseduuris JSP2.5 määratletud teadmiste ja oskuste olemasolu hindamist.

Eksperdikandidaadi lühikoolituse viib läbi peaassessor ja dokumenteerib koolitusel käsitletu vormil Vo-P-4.

6.2.2 Assessori väljaõpe

Assessorikandidaat peab reeglina läbima EAK või muu EA nõuetele vastava assessorite koolituskursuse (moodulid A, B, C).

EAK assessorite koolituskursuse programm ja sisu on toodud tugiprotseduuris JSP2.3.

EAK koolituskursuse käigus tehakse muuhulgas kindlaks akrediteerimistegevuses osalemiseks vajalike üldiste teadmiste (vt lisa) ning järgneval praktilisel hindamisel ka vajalike oskuste olemasolu.

6.2.3 Peaassessori väljaõpe

Peaassessori väljaõpe on kirjeldatud protseduuris JSP2.

6.3 Kvalifitseerimine

6.3.1 Eksperdi kvalifitseerimine

6.3.1.1 Isiku eksperdiks kvalifitseerimise eelduseks on lühikoolituse või assessorite koolituskursuse läbimine (vt p. 6.2.1, 6.2.2).

6.3.1.2 Lühikoolituse läbi viinud peaassessor teeb isiku CV jm dokumentide läbivaatuse ja vajadusel intervjuerimise teel kindlaks lisas ja tugiprotseduuris JSP2.5 loetletud asjakohaste

erialaste teadmiste ja oskuste olemasolu ning vormistab eksperdi kvalifitseerimise vormil Vo-P-5. Seejärel esitab peaassessor lühikoolituse või assessorite koolituskursuse läbimise tunnistuse ja eksperdi kvalifitseerimise protokollid asjakohase üksuse juhile. Üksusejuht teeb otsuse eksperdi kvalifitseerimise kohta, määratledes ühtlasi ka eksperdi kompetentsusulatus. Kompetentsusulatus esitatakse asjakohases valdkondlikus juhises toodud vastavushindamistegevuste liigituse alusel. Kui lühikoolituse viib läbi üksusejuht, teeb otsuse juhataja.

6.3.1.3 Kvalifitseeritud eksperdi andmed ja tema kinnitatud kompetentsusulatus kirjeldus kantakse EAK assessorite registrisse (vt p. 7).

6.3.1.4 Ekspert, kes on osalenud vähemalt kolmel hindamisel ja/või vaatlusel hindamisrühma liikmena ja kelle seiretulemused kinnitavad peatükis 3 esitatud nõuetele vastavust, võib peaassessori ülesandel iseseisvalt läbi viia vastavushindamistegevuse vaatlust oma kompetentsusulatuses.

6.3.1.5 Väliseksperdi nõuetekohasuse, st peatüki 3 kohalduvatele nõuetele, sh eesti või inglise keele oskuse osas, vastavuse tõenduseks on tema CV jm dokumendid, nt koolitustunnistused, mis peavad kajastama eksperdi erialast kompetentsust ja (olemasolul) akrediteerimishindamistes osalemise kogemust. Enne väliseksperdi kaasamist hindamisele viib peaassessor temaga läbi EAK akrediteerimisnõudeid ja –protseduure tutvustava lühikoolituse (vt p. 6.2.1).

6.3.2 Assessori kvalifitseerimine

6.3.2.1 Assessorikandidaadi assessoriks kvalifitseerimise eelduseks on:

a) assessorite koolituskursuse (moodulid A, B, C) läbimine (vt p. 6.2.2) ja vähemalt ühel hindamisel osalemine või

b) kvalifitseeritud eksperdi puhul osalemine assessorite koolituskursusel (moodulid A, B) või

c) peaassessori ettepanekul võib assessoriks kvalifitseerida ka p. 6.2.2 nimetatud koolituskursusel (moodulid A, B) mitteosalenud isiku, kes on kvalifitseeritud eksperdik ja kes omab pikaajalist kogemust ning kelle eksperdina tegutsemise seiretulemused tõendavad isiku vastavust assessoritele esitatavatele nõuetele (vt p. 3.1 ja 3.2).

6.3.2.2 Peaassessor, kes juhtis hindamisrühma, mille koosseisus osales eksperdina assessorikandidaat, viib läbi isiku tegevuse seire ja vormistab selle tulemused vormil Vo-P-9. Seejärel esitab peaassessor vormil Vo-P-6 ettepaneku isiku kvalifitseerimiseks asjakohase üksuse juhile, määratledes ühtlasi assessori kompetentsusulatus, arvestades tema erialast kompetentsi ja töökogemust. Kompetentsusulatus esitatakse asjakohases valdkondlikus juhises toodud vastavushindamistegevuste liigituse alusel.

Üksusejuht teeb otsuse isiku assessoriks kvalifitseerimise kohta, kinnitades ühtlasi ka assessori kompetentsusulatus. Kui hindamisrühma juhib ja seire viib läbi üksusejuht, teeb otsuse juhataja.

6.3.2.3 Assessori kompetentsuse tõenduseks on tema CV, sh eelkõige labori- ja/või vastavushindamisalase töö kogemus, läbitud koolitused ja asjakohased tunnistused. Assessorite, sh juhtimissüsteemide sertifitseerimisasutusi hindavate assessorite kompetentsusulatusete detailsemaks kindlaksmääramiseks viib peaassessor nendega vajadusel läbi asjakohased intervjuud. Juhtimissüsteemide sertifitseerimisasutuste assessorite kompetentsusulatused määratletakse detailsemalt QMS/EMS/OHSAS valdkonnas IAF klastrite/koodidena, EMAS-tõendamisasutuste osas NACE Rev 2 koodidena ning FSMS valdkonnas toidukäitlemisahela kategooriatena.

6.3.2.4 Kvalifitseeritud assessori andmed ja tema kinnitatud kompetentsusulatus kirjeldus kantakse EAK assessorite registrisse (vt p.7).

6.3.2.5 Välisassessori nõuetekohasuse, st peatüki 3 kohalduvatele nõuetele, sh eesti või inglise keele oskuse osas, vastavuse tõenduseks on tema CV ja muud asjakohased dokumendid, nt koolitustunnistused, mis peavad kajastama nii assessori erialast kompetentsust kui assessorikoolituse (vt p. 6.2.2) läbimist ja EA MLA liikmesasutuse poolt läbiviidud akrediteerimishindamistes osalemise kogemust. Enne välisassessori kaasamist hindamisele viib

peaassessor temaga läbi EAK akrediteerimisnõudeid ja –protseduure tutvustava lühikoolituse (vt p. 6.2.1), mille dokumenteerib vormil Vo-P-4.

6.3.3 Peaassessori kvalifitseerimine

Peaassessori kvalifitseerimine on kirjeldatud protseduuris JSP2.

7 Hindamisrühma liikmete kompetentsuse tõendusdokumendid

7.1 EAK säilitab ja hoiab ajakohasena andmeid assessorite ja ekspertide (edaspidi p. 7 ja 8 on assessorid ja eksperdid nimetatud koos *assessorid*) kvalifikatsiooni, kogemuste, koolituse ja seire kohta.

7.2 Assessorite andmestu sisaldab iga isiku kohta vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) CV, sh isikuandmed, andmed hariduse ja töökogemuse kohta ning tõendid kompetentsi kohta;
- 2) läbitud assessorite koolituskursused ja lühikoolitus;
- 3) EAK poolt kinnitatud kompetentsusulatus;
- 4) andmed erialases täiendkoolituses osalemise kohta;
- 5) seire tulemused.

7.3 Assessor on kohustatud viivitamatult teavitama EAK-d oma teenistuskäigu muudatustest, mis mõjutavad oluliselt tema tegevust assessorina, eriti kompetentsusulatus, erapooletust ja kontaktandmeid.

7.4 Andmeid isiku teenistuskäigu kohta CV-s ajakohastatakse regulaarselt vähemalt kord 3 aastas.

7.5 Välisassessoritele ei kohaldata p. 7.3 ja 7.4 ning JSP2 ptk 4 sätestatud.

7.6 Assessorite andmestu haldust käsitleb tugiprotseduur JSP2.2.

8 Assessorite nõuetekohasuse säilitamine ja täiendõpe

8.1 Assessori jätkuv nõuetekohasus on sõltuvuses tema jätkuvast vastavusest eespool toodud nõuetele. Assessori kohuseks on säilitada oma erialane kompetentsus ja hoida end kursis standardsete meetodite ja erisustega asjakohase vastavushindamise (s.o kalibreerimise/katsetamise/sertifitseerimise/inspekteerimise/tõendamise) tehnilises valdkonnas.

8.2 Peaassessor ja hindamisrühma liikmed peavad ise üle vaatama enda jätkuva nõuetekohasuse enne osalemist konkreetsetes hindamises ja vajadusel täiendama CV-d tõenditega erialase kompetentsuse ja selle säilitamise kohta.

8.3 EAK loeb assessori erialase kompetentsuse ajakohaseks, kui:

- a) assessor töötab aktiivselt tehnilises valdkonnas, milles ta on kvalifitseeritud, või
- b) 3 aasta jooksul pärast tema erialase kompetentsusega seonduvalt töökohalt lahkumist või pensionile jäämist.
- c) Erandkorras loetakse erialaselt kompetentseks ka assessorit, kelle erialase kompetentsusega seonduvalt töölt lahkumisest on möödunud rohkem kui 3 aastat, tingimustel, et:
 - c.1) ta on osalenud hindamises vähemalt kord aastas,
 - c.2) isiku seire tulemused on positiivsed ja
 - c.3) tema erialased teadmised on hoitud ajakohasena ning selle kohta on tõendid dokumenteeritud CV-s ja/või seire aruandes.

8.4 Täiendavaks assessorite jätkuva nõuetekohasuse eelduseks on, et nad tagavad EA ja EAK uudiste ning publikatsioonide pideva jälgimise ja et nad on teadlikud ning rakendavad arendusi ja muudatusi EA ja EAK poliitikas, nõuetes ja juhistes.

8.5 Assessorite teavitamiseks uutest või muudetud akrediteerimisstandarditest ja juhenditest ning akrediteerimise ja vastavushindamise poliitikast ja trendidest viib EAK läbi iga-aastaseid assessorite täiendkoolituspäevi.

Assessor, kes ei osale 3 aasta jooksul üheski asjakohases EAK poolt korraldatavas info- ega täiendkoolitusürituses (s.o. assessorite koolituskursused, iga-aastased assessorite ja

kliendipäevad, valdkondlikud assessorite „ajurünnakud“ ja koolitused, tehniliste komiteede koosolekud vm) peab enne tema hindamisse kaasamist läbima asjakohase akrediteerimisskeemi osas kompetentse peaassessori poolt läbiviidava individuaalse lühikoolituse (vt p. 6.2.1).

8.6 EAK võib assessorite seire tulemusena säilitada või lõpetada assessori kvalifitseerimise või nõuda assessori ümberõpet või ümberkvalifitseerumist. Asjakohased hindamised ja nende alusel tehtud otsused dokumenteeritakse ja säilitatakse assessorite registris.

8.7 Assessor, keda pole hindamistele kaasatud rohkem kui 3 aasta jooksul või kes on teatanud, et ta mingil põhjusel ei saa või soovi edasiselt osaleda EAK hindamistes, arvatakse assessorite reservi.

Enne reservi arvatud assessori kaasamist hindamistel peab ta läbima asjakohase akrediteerimisskeemi osas kvalifitseeritud peaassessori poolt läbiviidava individuaalse lühikoolituse (vt p. 6.2.1) ja esitama ajakohastatud CV. Hindamise käigus viib peaassessor läbi assessori tegevuse seire ja koostab seire aruande. Kui EAK on huvitatud isiku edasisest rakendamisest assessorina, teeb peaassessor lühikoolituse protokollis asjakohase ettepaneku ja esitab selle koos assessori CV ja seire aruandega üksusejuhile, kes teeb otsuse assessori jätkuva sobivuse ja kvalifikatsiooni taastamise kohta. Positiivse otsuse korral kannab kvaliteedijuht assessori tagasi assessorite registrisse.

8.8 Kui reservi arvatud assessorit pole hindamistele kaasatud 10 aasta jooksul või tema kaasamine hindamistesse on mingil põhjusel välistatud, arvatakse isik EAK assessorite arhiivi.

Lisa: AKREDITEERIMISEL VAJALIKUD ÜLDISED TEADMISED JA OSKUSED

Alljärgnevas tabelis on loetletud üldised teadmised ja oskused, mida peavad valdama EAK töötajad ning assessorid/eksperdid, kes osalevad akrediteerimistegevuses

Teadmised ja oskused ¹	Akrediteerimistegevused ja teostajad ³				
	Taotluse ülevaatus, sh hindamisrühma liikmete valik (TS, AJ)	Dokumentatsiooni ülevaatus (PA, A, E)	Hindamine, sh kohapealne hindamine ja vaatlus (PA, A, E)	Tehniline ülevaatus ja akrediteerimiseotsus ⁴ (PA, J)	Skeemihoidmine (SH)
Teadmised EAK reeglitest ja protsessidest, sh: EAK J1, J2, J9, J10 + laborite puhul J5, J16 ja J19	X	X	X	X	X
Teadmised üldistest vastavushindamistegevustega seotud regulatiivnõuetest, sh: - toote nõuetele vastavuse seadus - mõteseadus - seadme ohutuse seadus - määrus (EÜ) nr 765/2008 - otsus nr 68/2008/EÜ	X	X	X	X	X
Hindamise põhimõtete, praktika ja tehnikate tundmine		X	X	X	
Teadmised juhtimissüsteemi üldpõhimõtetest ja vahenditest		X	X	X	
Teadmised riskipõhise hindamise põhimõtetest			X	X	X
CAB ² -i kõigi tasemete jaoks vajalikud			X		

Teadmised ja oskused ¹	Akrediteerimistegevused ja teostajad ³				
	Taotluse ülevaatus, sh hindamisrühma liikmete valik (TS, AJ)	Dokumentatsiooni ülevaatus (PA, A, E)	Hindamine, sh kohapealne hindamine ja vaatlus (PA, A, E)	Tehniline ülevaatus ja akrediteerimise otsus ⁴ (PA, J)	Skeemihoidmine (SH)
suhtlemisoskused					
Tuvastatu ülesmäärimise ja aruande koostamise oskused		X	X		
Ava- ja lõppkoosoleku läbiviimise oskused			X		
Intervjueerimisoskused			X		
Hindamise juhtimise oskused			X		

Märkus 1: Nõutavaid teadmisi ja oskusi peavad valdama konkreetsetes akrediteerimistegevuses osalejad, sh hindamisrühm, summaarselt.

Märkus 2: CAB = vastavushindamisasutus.

Märkus 3: Teostajad: **TS** = teabespetsialist, **AJ** = akrediteerimisjuht, **PA** = peaassessor, **A** = assessor, **E** = ekspert, **SH** = skeemihoidja, **J** = EAK juhataja

Märkus 4: EMAS keskkonnajuhtimissüsteemide tõendamise skeemi osas rakendatakse erandit, kus on piisav kui tehnilisel ülevaatajal on peaassessori kvalifikatsioon juhtimissüsteemide sertifitseerimisasutuste akrediteerimisskeemi osas ja EMAS valdkonna täiendkoolitus.